

ВИРОБНИЧА ПРАКТИКА В ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

Завдання педагогічної практики:

- > поглиблення розуміння сутності основ особистісно орієнтованої освіти, особливостей їх реалізації в освітньому процесі ЗВО;
- > саморозвиток особистісних якостей студента, активізація позиції суб'єкта професійного та особистісного саморозвитку;
- > поглиблення розуміння сутності виховання в контексті інноваційної освіти, основ її реалізації через адекватну організацію навчальної діяльності студентів;
- > реалізація функцій класного керівника, проведення позаурочних виховних заходів.

Для реалізації поставлених завдань, практикант повинен виконати наступні **види робіт**:

1. Вести **щоденник** виробничої педагогічної практики (фіксувати та аналізувати процес і результати власної діяльності (підготовка та проведення навчальних занять, робота з документацією (вивчення особливостей ведення журналу), реалізація функцій класного керівника учнівського колективу).
2. Брати участь у **консультаціях** керівника практики.
3. Подати фрагмент **плану виховної роботи класного керівника** та **розробити фрагмент альтернативного плану виховної роботи** (на період проходження практики); обґрунтувати його доцільність.
4. Підготувати та **провести виховний захід** із застосуванням **інноваційних** форм і технологій виховної роботи (попередньо план-конспект узгодити з класним керівником та методистом, а також запросити методиста на перегляд виховного заходу).
5. Здійснити комплексний **самоаналіз** виховного заходу за значущими параметрами.
6. Підготувати план-конспект уроку та **провести урок** з урахуванням **інтегрованого підходу** в сучасній школі та/або з використанням **інноваційних** форм і методів роботи.
7. Здійснити комплексний **самоаналіз проведеного уроку** за значущими параметрами.
8. Підготувати **звіт** з педагогічної практики.

Звітна документація:

1. Фрагмент плану виховної роботи класного керівника та розроблений власний фрагмент альтернативного плану виховної роботи (на період проходження практики); обґрунтування його доцільності.

2. Конспект проведеного виховного заходу та його комплексний самоаналіз за всіма значущими параметрами (див. додаток А).

3. Конспект проведеного навчального заняття та його комплексний самоаналіз за всіма значущими параметрами (див. додаток Б).

4. Щоденник виробничої педагогічної практики (фіксувати та аналізувати процес і результати власної діяльності (заняття, виховні заходи), а також

ситуації, пов'язані з проблемами виховання, міжособистісних взаємин, конфліктів та ін.

5. Звіт з педагогічної практики, в якому відобразити:

- а) найбільш суттєві досягнення та проблеми щодо реалізації освітнього процесу у закладі середньої освіти, дати їм теоретичне обґрунтування;
- б) відобразити результати проведеної роботи з педагогіки (виховний захід, його самоаналіз, аналіз відвіданого уроку, самоаналіз проведеного);
- в) сформулювати комплекс форм, методів, прийомів організації освітнього процесу, які студент-практикант визначив як найбільш ефективні;
- г) сформулювати загальні висновки, визначити напрями особистісного та професійного саморозвитку на перспективу.

Критерії оцінювання завдань практики з педагогіки

Оцінка	Критерії
Відмінно 15-14 балів	Студент у повному обсязі виконав усі завдання виробничої педагогічної практики. Виховні заходи оцінено на 10-12 балів. Отримав високу оцінку вчителя, класного керівника та методистів за виконувану роботу. Під час виконання різних видів роботи в школі проявив себе як організований, сумлінний, ініціативний, творчий. Завоював повагу серед учнів, педагогічного колективу школи, керівників практики і отримав високу оцінку керівника від бази практики. У визначений термін здав досконало оформлену документацію, яка відповідає вимогам практики.
Добре 13-11 балів	Студент у повному обсязі виконав усі завдання виробничої педагогічної практики. Виховні заходи оцінено на 7-9 балів. Студент припускався деяких методичних помилок під час проведення виховних заходів, але зміг самостійно їх виправити або пояснити причину в процесі аналізу виховного заходу. Проявив дисциплінованість, отримав позитивну оцінку роботи від класного керівника. Вчасно оформив та здав звітну документацію, яка відповідає вимогам практики.
Задовільно 10-9 балів	Завдання з педагогіки виконані в повному обсязі. Виховний захід оцінено на 4-6 балів. Студент проявив себе організованим, дисциплінованим, проте недостатньо самостійним та ініціативним. Під час залікових заходів допускалися несуттєві методичні помилки. Студент вчасно здав документацію, але при її оформленні допустився деяких неточностей або неповноти викладу.
Незадовільно 8-0 балів	За період практики студент не виконав усі завдання з педагогіки, передбачених програмою практики. Отримав негативні відгуки від педагогічного колективу школи, керівників від бази практики. Невчасно та не в повному обсязі подав матеріали практики, які містять неточності та помилки і не відповідають вимогам, щодо оформлення такого виду документації.

**Розподіл балів під час оцінювання результатів діяльності здобувачів
другого (магістерського) рівня вищої освіти з педагогіки**

№	Зміст	Бали
1.	Щоденник практики (повнота і правильність оформлення – зміст, висновки, оцінка), звіт про педагогічну складову практики	0,5
2.	Альтернативний план виховної роботи (на період проходження практики); обґрунтування його доцільності	2
3.	Виховний захід (підготовка, проведення, наявність та повнота конспекту)	3
4.	Самоаналіз проведеного виховного заходу	3
5.	Конспект навчального заняття (підготовка, проведення, наявність та повнота конспекту)	3
6.	Самоаналіз проведеного заняття (комплексний самоаналіз проведеного уроку за значущими параметрами)	3
7.	Звіт з педагогічної практики	0,5
	Разом:	15

Рекомендована література:

1. Бех.І. Інтеграція як освітня перспектива : навч. посібник. Київ: Початкова школа, 2002.
2. Безрук Г. З досвіду проведення інтегрованих уроків. Київ : Початкова школа, 2000.
3. Зверев І.Д. Максимова В.Н. Міжпредметні зв'язки в сучасній школі: навч. Посібник : Педагогіка, 1981. 160 с.
4. Дичківська І.М. Інноваційні педагогічні технології : навч. посіб. [2-е видання, доповнене]. Київ : «Академвидав», 2012. 352 с.
5. Зязюн І.А. Краса педагогічної дії : навч. посіб. Київ : УФІМБ, 1997. 320 с.
6. Ковальчук Л.О. Основи педагогічної майстерності : навч. посібник. Львів : Центр ЛНУ імені Івана Франка, 2007. 608 с.
7. Ковальчук О.М. Формування педагогічної техніки засобами театральної педагогіки. Навчально-методичний посібник. Ніжин : Редакційно-видавничий відділ НДПУ, 2001. 126 с.
8. Курсінка, М.Ш. Виховання надзвичайної дитини : poradnik для батьків надто активних, емоційних, вразливих, чутливих і наполегливих дітей / пер. з англ. О. Синиця. 3-тє вид. Київ : Наш формат, 2018. 432 с.
9. Кучерявець В.Г. Основи педагогічної майстерності : Практикум. Ніжин : Редакційно-видавничий відділ НДПУ ім. М. Гоголя, 2002. 55 с.
16. Основи педагогічного оцінювання : навч.-метод. посіб. Ніжин : Лисенко М.М., 2012. 102 с.
17. Основи педагогічної майстерності : модульно-рейтинговий підхід / [автор-упорядник О.І. Кіліченко. Івано-Франківськ, 2012. 206 с.
18. Сайтарли І.А. Культура міжособистісних стосунків : навч. посіб. Київ, 2007. 240 с.
19. Стельмахович М.Г. Українська родинна педагогіка : Навч. посібник. Київ : ІСДО, 1996. 288 с.

**Орієнтовна схема комплексного самоаналізу
проведеного виховного заходу із застосуванням
інноваційних форм, методів і технологій виховної роботи**

1. Що зумовило вибір даної теми виховного заходу, обґрунтуйте її актуальність для здобувачів освіти даного віку.
2. Мета виховного заходу (виховна, пізнавальна, розвиваюча).
3. Форма проведення виховного заходу (бесіда, диспут, колективна творча справа, екскурсія, квест, флеш-моб, вечір тощо), педагогічна доцільність вибору форми для реалізації поставленої мети.
4. Готовність до проведення виховного заходу: як відбулося попереднє ознайомлення здобувачів освіти з темою і метою виховного заходу, участь їх у підготовчій роботі, підготовка технічних засобів, оформлення приміщення тощо.
5. Аналіз проблемних педагогічних ситуацій з якими зіткнулися на підготовчому етапі.
6. Вступна частина заходу: мотиваційний етап, способи активізації здобувачів освіти на початку роботи.
7. Характеристика змісту використаного матеріалу: актуальність матеріалу, спрямованість його на забезпечення мети, відповідність віку, запитам і інтересам даного колективу, повнота й послідовність викладу, емоційність, доступність матеріалу; роз'яснення нових термінів і понять; правильність і обґрунтованість висновків, рекомендації щодо подальшого самовиховання.
8. Характеристика методів, прийомів і технологій виховної роботи: які конкретно методи і прийоми були застосовані; які конкретно інноваційні методи і технології були застосовані? Як саме? На якому етапі заходу? Їх педагогічна доцільність і спрямованість на реалізацію мети.
9. Педагогічна майстерність: уміння володіти собою, ставлення до здобувачів освіти, стиль педагогічного спілкування, організаторські уміння, педагогічний такт, культура мовлення і т.п.
10. Заклучна частина заходу: проведення колективного аналізу, загальні висновки.
11. Загальний висновок: у чому значення організації та проведення виховної роботи в закладі вищої освіти? У чому перевага, особливість та актуальність використання інноваційних форм, методів та технологій у виховній роботі? Що особисто Вам дало проведення виховного заходу (нове розуміння, переосмислення, новий досвід тощо). Які висновки на майбутнє зробили для себе?

Схема самоаналізу інтегрованого уроку

1. Мета і завдання уроку (освітні, виховні, розвивальні), їх взаємозв'язок та шляхи реалізації, актуальність. Доцільність інтеграції.
2. Готовність до уроку: облаштування класної кімнати, наочні посібники, технічні засоби навчання, санітарно-гігієнічні умови та ін.

3. Форма, тип інтегрованого уроку, його місце в системі занять. Узгодження тем, що інтегруються.

4. Організаційна структура уроку: чіткість і послідовність етапів, відповідність їх характеру пізнавальної діяльності учнів.

4. Зміст уроку: сутність інтеграції, наукова вмотивованість відбору навчального матеріалу для інтегрування за обсягом; виховним та розвивальним значенням навчального матеріалу; доступністю для учнів; співвідношенням емпіричного, теоретичного і практичного навчального матеріалу; групуванням, класифікацією навчального матеріалу навколо ключових понять; спрямованістю навчального матеріалу на зв'язок з життям.

5. Методичне забезпечення уроку:

- відповідність принципам навчання;
- темп уроку;
- використання прийомів навчання для всебічного розгляду учнями певного об'єкту, поняття, явища;
- організація репродуктивної та творчої діяльності учнів для розвитку системного мислення;
- врахування індивідуальних особливостей та інтересів учнів, рівня їх підготовленості, здійснення індивідуалізації навчання та диференційованого підходу до учнів;
- організація різних видів самостійної роботи учнів для формування системного мислення, їх місце на уроці;
- використання на уроці виховних можливостей навчального матеріалу, формування наукового світогляду, моральних, трудових, естетичних та інших якостей особистості, культури навчальної праці;

6. Характер діяльності вчителя:

а) рівень наукової підготовки і готовності до уроку; знання теорії навчання і виховання, методики викладання, психології та гігієни, вміння застосовувати ці знання у процесі навчання;

б) діяльність вчителя як консультанта та координатора навчання;

в) взаємостосунки з класом та окремими учнями;

г) володіння педагогічною технікою (зовнішність; вміння володіти своїм тілом - ходити, сидіти, стояти; жести, міміка; культура педагогічного спілкування; культура педагогічного мовлення; темп роботи);

д) педагогічний такт, стиль.

7. Характер діяльності учнів:

а) активність, самостійність, інтерес до занять учнів різного рівня підготовленості, зосередженість і стійкість їх уваги на різних етапах уроку;

б) навчально-пізнавальна діяльність, організованість, акуратність; участь у роботі на уроці окремих учнів і всього колективу;

в) ставлення учнів до вчителя і один до одного (доброзичливість, взаємодопомога, партнерство).

8. Загальні підсумки уроку:

а) виконання плану уроку;

б) досягнення освітньої, розвивальної і виховної мети;

в) загальна оцінка, результати, ефективність і якість;

г) висновки та пропозиції щодо подальшого вдосконалення роботи, закріплення успіхів, подолання помилок.